



*Οι επιδοτήσεις παρέχουν ένα στρεβλό κίνητρο, ενισχύοντας τεχνητά τις μη βιώσιμες επιχειρήσεις και τροφοδοτώντας την υπεραλίευση.*

Το δίκτυο OCEAN2012 είναι μια συμμαχία οργανώσεων που εργάζονται εντατικά για την ουσιαστική μεταρρύθμιση της Ευρωπαϊκής Αλιευτικής Πολιτικής, με στόχο να σταματήσει η υπεραλίευση των θαλασσών, να δοθεί ένα τέλος στις καταστροφικές αλιευτικές πρακτικές και να εξασφαλισθεί η κοινωνική δίκαιη και ισότιμη χρήση των υγιών ιχθυαποθεμάτων.

Το δίκτυο OCEAN2012 ξεκίνησε και συντονίζεται, από τη ΜΚΟ Pew Environment Group, μια μη κερδοσκοπική οργάνωση που εργάζεται για να σταματήσει η υπεραλίευση στους ωκεανούς παγκοσμίως.

Η συντονιστική επιτροπή του δικτύου OCEAN2012 αποτελείται από τις ΜΚΟ Coalition for Fair Fisheries Arrangements, Ecologistas en Accion, The Fisheries Secretariat, nef (new economics foundation), The Pew Environment Group, Seas at Risk.

[www.ocean2012.eu](http://www.ocean2012.eu)



Επιδοτήσεις στην αλιεία: πόσες φορές πρέπει να πληρώσουμε για τα ψάρια μας  
αναφορά σχετικά με την υπεραλίευση 4



OCEAN2012  
Μεταμορφώνοντας την  
Ευρωπαϊκή Αλιεία

*Αυτή η αναφορά που δημοσιεύτηκε από το Δίκτυο OCEAN2012, παρουσιάζει πώς οι ευρωπαίοι πληρώνουν το λογαριασμό της υπεραλίευσης. Είναι μέρος μιας σειράς ενημερώσεων που απεικονίζουν τις επιπτώσεις της υπεραλίευσης στους ανθρώπους και τα θαλάσσια οικοσυστήματα, που προκαλούνται από την εντατική αφαίρεση εκατομμυρίων τόνων θαλάσσιας ζωής κάθε χρόνο.*

Όταν αγοράζετε τα ψάρια σας από το σούπερ μάρκετ ή το ιχθυοπωλείο, έχετε την εντύπωση πως πρόκειται για τη μία και μοναδική φορά που πληρώνετε για αυτήν την αγορά. Όμως κάνετε λάθος. Αυτό το άρθρο παρουσιάζει τον τρόπο που οι Ευρωπαίοι πληρώνουν επανειλημμένα για τα ίδια ψάρια που έχουν αλιευθεί από σκάφη της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.). Το Δίκτυο OCEAN2012 αποκαλύπτει πόσα χρήματα δίνονται, μέσω της Ε.Ε και των κρατών-μελών στον τομέα της αλιείας για αμφιβόλου αποτελεσματικότητας αναποδοτικά οφέλη, όπως για τη μείωση της πλεονάζουσας αλιευτικής ικανότητας των στόλων και τη μείωση της υπεραλίευσης των ιχθυοαποθεμάτων.

### Πώς λειτουργεί το σύστημα των επιδοτήσεων

Στην Ε.Ε, οι αλιευτικές επιδοτήσεις χρησιμοποιούνται για τον εκσυγχρονισμό των σκαφών ή τη διάλυσή τους, την κατασκευή λιμενικών εγκαταστάσεων, την μεταποίηση ψαριών, καθώς και την εμπορία και αποθήκευσή τους<sup>1</sup>. Οι αλιείς επωφελούνται άμεσα από φοροαπαλλαγές και επιδοτήσεις για τα καύσιμα, και έμμεσα από επιδοτήσεις για τη συλλογή αλιευτικών δεδομένων, συμμετοχή σε ερευνητικές δραστηριότητες και την εφαρμογή μέτρων διαχείρισης της αλιείας<sup>2</sup>.

Οι αλιευτικές επιδοτήσεις αφενός μειώνουν το κόστος της αλιείας, αφετέρου αυξάνουν την αλιευτική ικανότητα του στόλου να πιάσει ψάρια. Επιδοτούμενοι στόλοι συχνά στοχεύουν σε αποθέματα που υπεραλιεύονται, αποκομίζοντας χαμηλό κέρδος. Αυτή η απώλεια εισοδήματος αντισταθμίζεται με δημόσιο χρήμα. Με αυτόν τον τρόπο, οι επιδοτήσεις παρέχουν ένα στρεβλό κίνητρο, ενισχύοντας τεχνητά τις μη βιώσιμες επιχειρήσεις και τροφοδοτώντας την υπεραλίευση.

### Πόσο μας κοστίζουν οι επιδοτήσεις

Μεταξύ 2007 και 2013, τα ταμεία της Ε.Ε θα έχουν επιδοτήσει τον κλάδο της αλιείας με 4.3 δισ. ευρώ περίπου. Μέσα σε ένα χρόνο (2009), ο τομέας έλαβε περίπου 3.3 δισ. ευρώ, τόσο από την Ε.Ε όσο και από κρατικές ενισχύσεις. Τον ίδιο χρόνο, η αξία των αλιευμάτων που εκφορτώθηκαν σε 13 κράτη μέλη ήταν χαμηλότερη από την αξία των επιδοτήσεων που δόθηκαν στους αλιείς.<sup>3</sup> Υπολογίζεται ότι από το 2007 μέχρι το 2012, περισσότερα από 13 δισ. ευρώ προερχόμενα από χρήματα των φορολογουμένων θα έχουν δαπανηθεί για επιδοτήσεις της Ε.Ε στον τομέα της αλιείας.

<sup>1</sup> Heymans, J.J., Mackinson, S., Sumaila, U.R., Dyck, A. and Little A. (2011) The impact of subsidies on the ecological sustainability and future profits from North Sea fisheries. PLoS One, Vol.6, Issue 5, e20239, pp.13. [www.plosone.org/article/info:doi/10.1371/journal.pone.0020239](http://www.plosone.org/article/info:doi/10.1371/journal.pone.0020239) Accessed 5 November 2011.

<sup>2</sup> OECD (2006) Financial support to fisheries: implications for sustainable development. Paris: OECD. 378pp.

<sup>3</sup> Schroeder, A., Sakai, C., Vulperhorst, V. and Bialas, A. (2011) The European Union and Fishing Subsidies. Washington DC: Oceana. 16pp.



## Συνεχόμενη εξαπάτηση...πόσες φορές πληρώνουμε για τα ίδια ψάρια;

Αν και μερικές εσωτερικές διαδικασίες των αλιευτικών επιδοτήσεων παραμένουν άγνωστες, λόγω της αδυναμίας εκπλήρωσης από ορισμένα κράτη μέλη των υποχρεώσεων τους για υποβολή σχετικών αναφορών στην Ε.Ε,<sup>4</sup> το Δίκτυο OCEAN2012 αποκαλύπτει αρκετούς τρόπους με τους οποίους οι Ευρωπαϊκοί φορολογούμενοι επιδοτούν την υπεραλίευση.

Η πρώτη εξαπάτηση έρχεται όταν αγοράζουμε τα ψάρια, και η δεύτερη όταν οι φόροι μας συνεισφέρουν στον εκσυγχρονισμό των αλιευτικών σκαφών που στοχεύουν στην υπεραλίευση των αποθεμάτων. Μεταξύ 2000 και 2008, η Ε.Ε. επιδότησε με 33.5 δισ. ευρώ τον εκσυγχρονισμό των σκαφών αλιείας ερυθρού τόνου.<sup>5</sup> Ένα είδος τόσο υπεραλιευμένο, το οποίο καταγράφεται ως Κρισίμως Απειλούμενο από την Διεθνή Ένωση Προστασίας της Φύσης (IUCN).<sup>6</sup>



Για ακόμη μια φορά η τσέπη μας συνεισφέρει στην εξαπάτηση, όταν το κράτος επιδοτεί την αγορά καυσίμων από τα αλιευτικά σκάφη, προσφέρει στην αλιευτική βιομηχανία πολλές φορολογικές απαλλαγές, διαγράφει πρόστιμα από αλιευτικές παραβάσεις που έχουν επιβληθεί από την Ε.Ε ή παρέχει έμμεσες επιδοτήσεις που χρησιμοποιούνται για να βοηθήσουν επιχειρήσεις να καλύψουν το αυξανόμενο ενεργειακό κόστος. Το 2009, λίγο περισσότερα από 1.4 δισ. ευρώ από τα χρήματα των φορολογουμένων χρησιμοποιήθηκαν για να ενισχύσουν μη κερδοφόρα τμήματα της αλιευτικής βιομηχανίας με αυτόν τον τρόπο.

Αν τα ψάρια μας αλιευτούν από ευρωπαϊκό αλιευτικό σκάφος σε ύδατα χώρας εκτός

ΕΕ, η τσέπη μας θα πληγεί για ακόμη μια φορά. Περίπου το 90% των τελών που καταβάλλονται για την πρόσβαση σε χώρες της Δυτικής Αφρικής, όπως η Μαυριτανία ή η Γουινέα-Μπισάου, προέρχονται από τους φορολογούμενους της Ε.Ε, και μόνο ένα ποσοστό 10% από τους ιδιοκτήτες και διαχειριστές των αλιευτικών σκαφών.<sup>7</sup> Τα τελευταία χρόνια η Ε.Ε πλήρωνε στο Μαρόκο 36 εκατομμύρια ετησίως για 119 αλιευτικές άδειες (περίπου 302,500 ανά ευρωπαϊκό σκάφος).<sup>8</sup>

Μέσα στην παράνοια των επιδοτήσεων μερικές επιχειρήσεις εισέπραξαν χρήματα φορολογουμένων με σκοπό να εκσυγχρονίσουν τα αλιευτικά τους σκάφη. Όταν τα αποθέματα ψαριών υπεραλιεύθηκαν και έφθασαν σε κρίσιμο σημείο, οι ίδιες επιχειρήσεις επιδοτήθηκαν ξανά για να τα αποσύρουν.<sup>9</sup> Μεταξύ 1994 και 2006, 860 σκάφη επωφελήθηκαν κατ' αυτόν τον τρόπο και σε μία περίπτωση (τη χειρότερη όλων) χρειάστηκαν μόνο 17 ημέρες για να περάσει ένα σκάφος από τον εκσυγχρονισμό στη διάλυση.

## Φαίνεται σχεδόν εγκληματικό, έτσι δεν είναι;

Και σαν να μην έφταναν όλα αυτά, η παραβατική δραστηριότητα ορισμένων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στον αλιευτικό τομέα δεν φαίνεται να αποτελεί σοβαρό λόγο για να σταματήσει η συνεισφορά δημοσίου χρήματος σε αυτές. Ελεγκτές εντόπισαν καταβολή επιδοτήσεων σε σκάφη παραβατικών επιχειρήσεων, στις οποίες έχουν υποβληθεί κυρώσεις: Μεταξύ 1994 και 2006, περισσότερα από 20 δισ. ευρώ χρήματα φορολογουμένων δόθηκαν σε 75 ιδιοκτήτες σκαφών, που είχαν προηγουμένως καταδικαστεί για αλιευτικές παραβάσεις.<sup>10</sup>

Υπήρξαν επίσης τεράστια κέρδη για ισπανικές αλιευτικές επιχειρήσεις που είναι ύποπτες για εμπλοκή σε διεθνείς εγκληματικές οργανώσεις. Πάνω από το 80% των επιδοτούμενων αλιευτικών επιχειρήσεων στην Ισπανία που τους επιβλήθηκαν πρόστιμα για αλιευτικές παραβάσεις συνεχίζουν να επιδοτούνται. Ένας Ισπανός εφοπλιστής έλαβε πάνω από 8.2 εκατομμύρια ευρώ



<sup>7</sup> SSNC (2009) To draw the line: EU fisheries agreements in West Africa. Stockholm: Swedish Society for Nature Conservation. 60pp.

<sup>8</sup> 2011/0139(NLE) European Parliament: Draft Opinion of the Committee on Development, 20.9.2011.

<sup>9</sup> Mulvad, N. and Thurston, J. (2010) First Modernised, Then Scrapped. An EU Transparency Initiative. 9pp. www.fishsubsidy.org/news/features/modernised-then-scrapped. Accessed on 19 October 2011.

<sup>10</sup> Knigge, M. and Thurston, J. (2011) When crime pays: how the EU subsidises illegal fishing. An EU Transparency Initiative. 7pp. www.fishsubsidy.org/news/features/iu. Accessed on 19 October 2011.

## Η Υπεραλίευση σε αριθμούς

Το 2011 δεν ήταν γνωστή η κατάσταση του 64% των ιχθυοαποθεμάτων της Ε.Ε., εξαιτίας των ελλειψών στατιστικών στοιχείων. Το 63% των γνωστών ιχθυοαποθεμάτων είχαν υποστεί υπεραλίευση, όταν ο παγκόσμιος μέσος όρος άγγιζε το 28%. Στη Μεσόγειο το ποσοστό αυτό έφτανε στα συγκλονιστικά επίπεδα του 82%.

Στη Βόρεια Θάλασσα τα αλιευτικά όρια που είχαν θεσπιστεί από τους Υπουργούς Αλιείας της Ε.Ε. για το 2011 υπερέβαιναν κατά μέσο όρο το 11% των επιστημονικών γνωμοδοτήσεων, ενώ τα όρια για την Ιρλανδική και την Κέλτικη θάλασσα και στα δυτικά της Σκωτίας ήταν 42% υψηλότερα.

Παρά τις επιδοτήσεις που στοχεύουν στη μείωσή του, ο ευρωπαϊκός στόλος εξακολουθεί να έχει την ικανότητα να αλιεύει 2 και 3 φορές περισσότερο από το επίπεδο βιωσιμότητας.

Μεταξύ 2007 και 2013 το Ευρωπαϊκό Ταμείο Αλιείας θα έχει επιδοτήσει την αλιευτική βιομηχανία με 4,3 δισ ευρώ. Ο φόρος καυσίμων για τα αλιευτικά σκάφη

εξαιρείται από ενεργειακούς φόρους, οι κρατικές επιχορηγήσεις σε συνδυασμό με τις επιδοτούμενες από την Ε.Ε. συμφωνίες αλιευτικής συνεργασίας με τρίτες χώρες, εξυπηρετούν στην χρηματοδότηση των αλιευτικών στόλων και της αλιευτικής βιομηχανίας της Ε.Ε.

Πηγές: COM(2011)298 Consultation on Fishing Opportunities, 25 Μαΐου 2011. European Commission fact sheets on the CFP, 2008.

35 δισ. ευρώ χάνει η παγκόσμια οικονομία  
κάθε χρόνο από την υπεραλίευση

...μίλα και ανέλαβε δράση

δημόσιου χρήματος, παρόλο που η εταιρεία του και οι θυγατρικές της αντιμετωπίζουν περισσότερες από 40 κατηγορίες παράνομης αλιείας και βαρύνονται με πρόστιμα ύψους 5 εκατομμυρίων δολαρίων<sup>11</sup>.

### Αποκρουστικά αποτελέσματα

Υπάρχει κάποιος άλλος βιομηχανικός κλάδος στην Ε.Ε που να λαμβάνει τέτοιου είδους στήριξη με αντάλλαγμα τόσο αρνητικά αποτελέσματα;

Η Παγκόσμια Τράπεζα υπολόγισε ότι κάθε χρόνο πάνω από 35 δισ. ευρώ χάνονται στην παγκόσμια οικονομία από την υπεραλίευση, ποσό το οποίο ξεπερνά το 1 τρισ. ευρώ τα τελευταία 30 χρόνια<sup>12</sup>. Επιδοτώντας λοιπόν την υπεραλίευση, επιδοτούμε την οικονομική αποτυχία.

Έρευνες για τις επιπτώσεις των επιδοτήσεων στην οικολογική βιωσιμότητα της αλιείας στη Βόρεια Θάλασσα έδειξαν ότι οι επιδοτήσεις συνέβαλαν στο να καταστούν μερικά σκάφη λιγότερο επικερδή<sup>13</sup>. Μεταξύ 1991-2003, οι μηχανότρατες έχασαν με τις επιδοτήσεις περίπου 1 δισ. ευρώ, ενώ χωρίς τις επιδοτήσεις τα ίδια αλιευτικά θα μπορούσαν να έχουν κέρδος 21 δισ. ευρώ. Πώς; Λιγότερο ψάρεμα σημαίνει λιγότερο κόστος για καύσιμα, μικρότερη φθορά του κινητήρα, λιγότερα δίχτυα, λιγότερο πλήρωμα κλπ. Όταν ψαρεύουν λιγότερο, τα ψάρια έχουν περισσότερο χρόνο να ανακάμψουν, επομένως το κόστος είναι μικρότερο και τελικά το λιγότερο ψάρεμα μπορεί να συμβάλλει σε μεγαλύτερα οφέλη.

Έτσι η κατάργηση των επιδοτήσεων θα μπορούσε:

1. Να αυξήσει τα κέρδη για τους αλιείς
2. Να αυξήσει τους πληθυσμούς των ψαριών, και
3. Να βελτιώσει τα θαλάσσια οικοσυστήματα.

### Τι μπορούμε να κάνουμε

Πώς θα δώσουμε ένα τέλος στην υπεραλίευση; Οι πολιτικοί έχουν την ευθύνη της λήψης των αποφάσεων οι οποίες θα τερματίσουν την υπεραλίευση, ενώ οι πολίτες έχουν την ευθύνη να επιλέγουν τι τρώνε και να ασκούν πίεση στους πολιτικούς για να λαμβάνουν τις ορθές αποφάσεις. Μπορείτε να στηρίξετε τις προσπάθειες για την καταπολέμηση της υπεραλίευσης, συμβάλλοντας μέσα από την ενημέρωση και την ανάληψη δράσης, στην επίτευξη ενός φιλόδοξου οικολογικού οράματος, αυτού των υγιών ωκεανών και της βιώσιμης αλιείας.

<sup>11</sup> [www.iwatchnews.org/2011/10/02/6733/nearly-6-billion-subsidies-fuel-spain-s-ravenous-fleet](http://www.iwatchnews.org/2011/10/02/6733/nearly-6-billion-subsidies-fuel-spain-s-ravenous-fleet) Accessed on 19 October 2011.

<sup>12</sup> World Bank and FAO (2008) The Sunken Billions: The Economic Justification for Fisheries Reform. Agriculture and Rural Development Department. The World Bank, Washington DC. 86pp.

<sup>13</sup> Heymans JJ, Mackinson S, Sumaila UR, Dyck A, Little A (2011) The Impact of Subsidies on the Ecological Sustainability and Future Profits from North Sea Fisheries. PLoS ONE 6(5).

